

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060106

DOM
2020-05-28
Stockholm

Mål nr
M 9297-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-08-12 i mål nr M 302-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

Motpart

1. S H

2. S K

SAKEN

Föreläggande efter tillsyn av strandskyddet inom fågelskyddsområde vid Osbysjön på fastigheten X i Osby kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av p. 2 i mark- och miljödomstolens domslut fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 13 december 2018, dnr 515-29903-2018, i den del det avser rivning och avlägsnande av brygga.

Dok.Id 1601386

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Skåne län har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra punkt 2 i mark- och miljödomstolens dom så att föreläggandet även omfattar bryggan. Till stöd för sitt överklagande har länsstyrelsen i korthet anfört att bryggan ger ett privatiserande intryck som verkar avhållande på allmänheten och att den, genom skuggning, medför en avsevärd påverkan på växt- och djurlivet.

S H och **S K** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom. Till stöd för sin inställning har de i korthet anfört att ett avlägsnande av bryggan skulle försvåra allmänhetens tillträde till strandkanten och deras eget utnyttjande av de fördelar som en strandtomt förväntas ge. Ett föreläggande om att ta bort bryggan skulle innebära en oproportionerlig inskränkning i deras äganderätt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

I likhet med mark- och miljödomstolen bedömer Mark- och miljööverdomstolen att det inte är visat att det fanns någon brygga på platsen före den 1 juli 1975, då reglerna om generellt strandskydd började gälla. Till skillnad från mark- och miljödomstolen bedömer däremot Mark- och miljööverdomstolen att bryggan, även om den är liten, kan avhålla allmänheten från att vistas i området och att den därför kräver strandskyddsdispens. Eftersom sådan dispens inte har beviljats eller sökts för bryggan har länsstyrelsen haft fog för sitt föreläggande om att den ska avlägsnas. Föreläggandet kan inte anses innefatta en oproportionerlig inskränkning av S Hs och S Ks äganderätt. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras och länsstyrelsens beslut fastställas i nu berörd del.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, tekniska rådet Mikael Schultz samt hovrättsråden Christina Ericson och Ralf Järtelius, referent.

Föredragande har varit Leonard Örner.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-08-12
meddelad i
Växjö

Mål nr M 302-19

Klagande

1. S H

2. S K

Motpart

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2018-12-13 i ärende nr 515-29903-2018, se bilaga 1

SAKEN

Tillsyn av strandskyddet inom fågelskyddsområde vid Osbysjön på fastigheten X i Osby kommun

DOMSLUT

1. S K och S H är genom partssuccession klagande i målet.
 2. Mark- och miljödomstolen bifaller överklagandet endast på så sätt att Länsstyrelsens beslut den 13 december 2018 (dnr 515-29903-2018) inte omfattar avlägsnande av brygga, den äldsta sektionen av förrådet och betongplatta under lusthuset. I övrigt står beslutet fast.
-

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) har den 13 december 2018 (515-29903-2018) förelagt K N och K G, så som ägare till fastigheten X i Osby kommun att senast 18 månader efter att beslutet har vunnit laga kraft vidta följande åtgärder.

1. Riva förrådsbyggnad, lusthus, trädäck och brygga belägen på fastigheten X. Samtliga delar av anläggningen på land och i vatten ska avlägsnas från platsen.
2. Staket längs den södra fastighetsgränsen ska avlägsnas minst 10 m upp från vattenlinjen.
3. Dokumentation som visar att åtgärderna är utförda ska komma in till länsstyrelsen när arbetet är avslutat, dock senast 20 månader efter att beslutet har vunnit laga kraft. Dokumentationen ska mejlas till skane@lansstyrelsen.se eller skickas till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 Malmö. Diarienumret som framgår av beslutet ska anges.

Punkt 1 förenades med ett vite på 30 000 kr fördelat så som 15 000 kr för vardera fastighetsägaren.

Punkt 2 förenades med ett vite på 1 000 kr fördelat så som 500 kr för vardera fastighetsägaren.

K G har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen i den del beslutet avser den äldsta sektionen av förrådsbyggnaden samt bryggan.

Under handläggningen av målet hos mark- och miljödomstolen har fastigheten X överlåtits till S K och S H. De nya ägarna har inträtt i processen.

YRKANDEN M.M.

K G yrkar att föreläggandet att riva den äldsta sektionen av

förrådsbyggnaden samt bryggan ska upphävas. Till stöd för sitt yrkande anför hon i huvudsak följande.

Förrådsbyggnaden består idag av tre sektioner, varav en fanns före 1975 då strandskyddet infördes. Den torde således inte omfattas av de nya reglerna. Denna minsta bod om ca 3 kvm kommer dessutom att smälta in i omgivande naturtomt efter att de två senare uppförda förrådsdelarna rivits.

Bryggan har funnits vid sjön i olika renoveringsfaser under lång tid. Den nuvarande bryggan snickrades ihop som ersättning för den gamla när hon och K N köpte fastigheten 1978. Den gamla bryggan var då i så dåligt skick av röta att den var osäker att beträda. Eftersom den nuvarande bryggan är liten och lätt har den tagits upp på land i olika omgångar när den har varit i behov av underhåll eller när isen har seglat iväg med den.

Tomten har varit ianspråktagen som villatomt under alla år som de har ägt fastigheten och den var iordningsställd med buskar, gräsmatta och trädgårdsmöbler även innan de övertog den. Gräsmattan på sjösidan anlades dock av kommunen för att återställa växtlighet i samband med nedläggning av vatten och avlopp.

Hennes man K N har avlidit. Han tog bilder 1978 när de övertog huset som visar den äldre lilla boden samt den gamla bryggan respektive det oljefat som den låg på. Länsstyrelsens beskrivning angående bryggan och den äldre delen av förrådsbyggnaden är inte korrekta. Dessa bör få finnas kvar och de kan också vara till gagn för de som vill ströva och utöva allemansrätten. I övrigt vill hon verka för att tomten nära sjökanten blir natursköna tillgängliga ytor i samklang med växtlighet och djurliv.

Länsstyrelsen medger att den minsta tredjedelen av förrådsbyggnaden även fortsatt får finnas kvar på platsen efter att de andra delarna undanröjts men bestrider överklagandet i övrigt. Till stöd för sin inställning anför länsstyrelsen sammanfattningsvis följande.

Det bildmaterial som K G nu har lämnat in visar att det även längre tillbaka i tiden har förekommit en mindre byggnad vid stranden. Denna del kan därför få vara kvar. Övriga anläggningar och byggnader vid stranden ska dock avlägsnas då de utgör ett mycket svårforcerat hinder för allmänheten.

Av de bilder K G har skickat in framgår det tydligt att den del av fastigheten som ligger närmast stranden tidigare har utgjorts av naturmark och varit tillgänglig för allmänheten. Det lilla huset bedöms inte omfattas av hemfridszon och medföra att fastigheten i denna del har varit ianspråktagen och därmed undantagen från allmänhetens tillträde.

Länsstyrelsen yrkar även att de nya fastighetsägarna ska inträda som part i målet med stöd av 26 kap. 16 § miljöbalken.

S K och S H yrkar att de ska få behålla betongplattan som lusthuset står på eftersom den skulle vara svår att ta bort

Länsstyrelsen bestrider S K och S Hs yrkande.

Parterna kom vid synen överens om att den äldsta delen av förrådsbyggnaden som ska få finnas kvar är den tredjedel som står längst väster ut på fastigheten.

DOMSKÄL

Partssuccession

K G har överlåtit fastigheten X. Genom partssuccession blir de nya fastighetsägarna S K och S H klagande i målet.

Gäller föreläggandet mot de nya fastighetsägarna?

Mark- och miljödomstolen bedömer att det aktuella föreläggandet gäller mot de nya fastighetsägarna i och med att länsstyrelsen yrkat att de ska inträda som part i rättegången (MÖD 2006:15 och 26 kap. 16 § miljöbalken).

Vad ska mark- och miljödomstolen pröva?

Klagandena har framfört yrkanden om ändring vad gäller bryggan, den äldsta sektionen av förrådsbyggnaden samt betongplattan som lusthuset är placerat ovanpå.

Bryggan

Enligt K G har bryggan funnits under lång tid och redan före år 1975. Enligt länsstyrelsen fanns dock inte bryggan på flygbilder från 1975. Mark- och miljödomstolen bedömer att det inte är visat i målet att bryggan anlagts före den 1 juli 1975, dvs. då strandskyddsreglerna trädde i kraft. Domstolen bedömer dock att bryggan, vilken är relativt liten och enkel, inte kräver strandskyddsdispens eftersom den inte avhåller allmänheten från tillträde till aktuellt område. Vidare bedöms bryggan inte väsentligt förändra livsvillkoren för djur- eller växtarter (7 kap. 15 § miljöbalken). Länsstyrelsen har därför saknat skäl för att förelägga om att bryggan ska tas bort. Föreläggandet i denna del ska således upphävas.

Den äldsta sektionen av förrådet

Parterna är överens om att den äldsta sektionen av förrådet bör få vara kvar. Mark- och miljödomstolen finner inte skäl till annan bedömning då sektionen bedöms ha funnits på aktuell plats redan innan strandskyddsreglerna infördes. Föreläggandet ska således ändras i denna del.

Betongplattan under lusthuset

S H och S K har anfört att det skulle vara svårt att få bort betongplattan under lusthuset, vilket mark- och miljödomstolen inte finner skäl att ifrågasätta.

Domstolen bedömer att ett avlägsnande av betongplattan är mer ingripande än vad som behövs för att tillgodose syftet med strandskyddsreglerna (26 kap. 9 § andra stycket och 7 kap. 13 § miljöbalken). Föreläggandet ska därför inte avse avlägsnande av betongplattan.

Vite

Mark- och miljödomstolen bedömer att det av länsstyrelsen beslutade vitet (punkten 1 – 30 000 kr och punkten 2 – 1 000 kr) är skäligt och ska inte ändras trots de justeringar som domstolen gör (se ovan) gällande bryggan, den äldsta sektionen av förrådet och betongplattan under lusthuset.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen bedömer att länsstyrelsen haft fog för att förelägga om borttagande av förrådsbyggnad (dock inte den äldsta sektionen) och lusthus (dock inte betongplattan). Vad gäller bryggan ska den få vara kvar då den inte erfordrar strandskyddsdispens. Övriga delar av föreläggandet står fast då de klagande inte begärt ändring i dessa delar (dvs. trädäck och staket ska avlägsnas).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 2 september augusti 2019.

Urban Lund

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Lund, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius. Föredragande har varit tingsnotarien Mikkaela Fridell.